Ч. 82 (13.321). Львів, неділя 2. квітня 1933. Poсztową opłatę uiszczono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00 зол.
Чвертьрічно	15·00 „
Піврічно	30·00 „
Річно	60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Але що далі?

(Кореспонденція з Волині.)

Волинь, 28. III. 1933 р.

I.

Експерименти утраквізації життя Волині, започатковані в 1928 р., таки збанкротували. Життя відкинуло їх, як неприродні й безнадійні. Навіть більше — мститься за них тим, що пішли проти законів природи й динаміки українського життя.

Бакроцтво мети й методів змішання двох культур, світоглядів, психольоґів і шляхів у штучному казані „рідних і просвітянських хат", кооперації, агрокультурної праці й товариського життя, — є сьогодні очевидне навіть для малих дітей. Очевидним є й те, що проклямовані „співжиття" і „співпраця" були лише замаскованим експериментом нової альхемії, уніфікації чи асиміляції.

На експерименти зварення в спільному казані польсько-українського життя Волині — треба сказати правду — витрачено дуже багато сил, енергії і дотепу. Чотири і пів року напруженої вичерпуючої праці! Цеж не жарт у наші нервові часи! Легко втомитися.

І справді, ідейні керманичі експериментів перетомилися та мусять поправляти здоровля на довших відпочинках. Чи буде це перервою в експериментативній праці, — не знаємо. Але є фактом, що дрібні помішники перетомлених керманичів залишаються на місцях і по інерції продовжують працю далі. Колесо уніфікаційної машини звільнило свій розмах, та не спинилося.

Чи буде воно спинене? Чи буде повернене врешті в природній бік? Ось питання, які сьогодні стоять перед усіма мешканцями Волині.

II.

Ці питання так цікавлять громадянство Волині тому, що під колесом машини експериментаторів накопичилося занадто багато розтороплених цінностей: Просвіт, спортових організацій, кооператив, церковних загород і брацьких нерухомостей.

Українізація й демократизація (соборність) церкви спинені. На руїнах культурно-освітніх вогнищ росте дике зілля хуліганства, розбишацтва й деморалізації. Економічний дрібно-селянський апарат загальмований, по кілька років не реєстрували філій „Сільського Господаря", не було господарських зїздів, не було вишколення кооператорів, не виявлялася рятункова самоініціятива мас, яку згори заступали безсилі й кволі виділи соймиків. Українське міщанство опинилося поза впливами на міські самоврядування, хоча на нього перекинули тягарі шляхом включення передмість до міст і т. д. і т. д.

Ось ці скалки розтороплених культурного, економічного й суспільно-морального життя Волині, що завалили машину експериментаторів утраквізації життя. На цьому морі руїни бачимо лише, немов на „кораблі мерців", блудні вогники завмерлих „хат", ВУО й інших штучних витворів, від яких уже здалека віє смертю.

III.

Тому то в кожного громадянина — і не лише українця — мимохіть родиться питання: „А що далі"?

Звичайна річ, помішники великих експериментаторів, щоби не втратити заробітку (адже безробітних уже й так багато) будуть ще переконувати кого-слід, що експерименти таки можуть вдатися. Дальша руїна життя чи його оздоровлення залежатиме від того, чи послухають їх і чи не виповідять їм „праці".

Покищо нема підстав твердити те чи інше. Але нема й підстав думати, що життєве питання повинно бути вирішене без участи широких кол українського громадянства, що несе весь тягар і всі наслідки згаданих вбивчих експериментів.

Настав час, коли наше громадянство повинно серіозно задуматися над питанням: „Щож далі"? і вжити всіх заходів, щоб руїна не збільшувалася, а навпаки, щоб почалося необхідне оздоровлення й відродження життя.

Senex.

В справі українського університету у Львові.

Недавно, подаючи огляд 2-ох останніх зшитків „Польсько-українського Бюлетену", ми згадали про статтю проф. Мирона Кордуби про український університет, відкладаючи на пізніше передачу змісту тої статті. Робимо це тепер. — Ред.

...Боротьба за український університет у Львові святкуватиме вже невдовзі 40-літній ювилей свого істнування. Вона переходила вже ріжні етапи і приймала ріжні форми. Від делеґацій українських університетів до ректора та посольських покликів в австрійськім парляменті до нападу на авлю і порізання ректорських портретів; від памятної сецесії цілої української молоді на чужі університети до барикадових боїв на коритарях старого університетського будинку, закінчених трагічною смертю Адама Коцка. Не дуже почесну ролю в цій цілій справі грав австрійський уряд, в якого руках спочивало її остаточне вирішення. Але з другого боку було очевидним фактом, що скільки разів той уряд був схильний або вдавав схильність до позитивного вирішення того пекучого питання, парляментарний польський посольський клюб „Коло Польське" зголошувало своє грізне і невблагане „вето". Не перечу, що спершу з українського боку ставили справу неправильно, політично помилково, а навіть просто нерозумно: замісць відразу домагатися оснування окремого українського університету у Львові, боролися за утраквізацію істнуючого вже польського, що значно причинилося до скріплення спротиву польського громадянства. Але пізніше ми завернули з цієї помилкової дороги, однак і це теж не помогло. Коли справа була вже ніби близькою реалізації, коли відручне цісарське письмо дало зобовязуюче запевнення, з польської сторони впало гасло: „тільки не у Львові!" Ціла ендецька, демократична, консервативна і селянська преса — з почесним виїмком одної соціялістичної — ударила у дзвін трівоги, малюючи своїм читачам грізне марево „зрущення" Львова. Справді, важко вдуматись у психіку тих політиків, які з одного боку голосили, що Львів — це чисто польське місто, твердиня всього польського на східніх „кресах" і що українці не можуть домагатися ніяких прав у тім місті, бо творять тільки дрібний відломок його населення, — та одночасно дискредитували ті свої твердження поширюванням панічного страху перед небезпекою, яка грозить від українського університету. Бо в якому світлі ставили ті люди „чисто польський" характер міста, ту „твердиню всього польського", коли кількасот української молоді, які зрештою і так були у Львові, записані на польський університет, та евентуально кілька нових професорських родин — могли геть ту „твердиню" знівечити! І розпочалася гра, одинока в свому роді, яку можна би назвати просто комічною, колиб не те, що вона надто болісним, надто трагічним відгуком відбивалась в українських серцях.

В одному з органів львівської преси появилася стаття, що найбільш відповідним місцем для українського університету був би Станиславів, тому, що він лежить посередині підгірського пояса та виказує найвищий відсоток українського населення. В кілька днів потім інший орган пописав довжезний протест „мешканців Станиславова" проти того нефортунного помислу, покликуючись на давні — корінно польські традиції того міста. Якийсь помисловий пан виступив з пляном помістити той університет у Заліщиках „з климатичних оглядів", тому, що та місцевість вже тоді мала славу живця. Швидко у відповідь появляється стаття з заявою, що вістка про майбутнє оснування українського університету в Заліщиках викликала в цілому місті „легко зрозуміле обурення". Здавалося, що колиб уряд рішився той нещасний університет помістити в лісах Говерлі, то швидко в редакції „Дзенніка" чи якогось іншого „Слова Польского" появилась би делеґація медведів і вовків, щоби в імені мешканців лісу заклясти проти того протест.

Потім прийшла війна, а по війні відома постанова польського сойму, що зобовязувала уряд основувати український університет найдальше до 2-ох літ. Не є ніякою тайною, що та сеймова постанова була одною з умовин признання Антантою Східної Галичини Польщі. Від того закону минуло вже більше десяти літ — і справа дальше перебуває там, де була на самім початку.

Так виглядає один з епізодів польсько-української боротьби, веденої не в XVII. ст., але наприкінці XIX. ст. і в XX. ст., не за владу, не за матеріяльні здобутки, але за духове добро, за можність плекати власну культуру, за школу. Велике значіння тієї боротьби та одночасно біль з приводу всяких перешкод і розчарувань, польське громадянство повинно багато краще відчути і зрозуміти, ніж нпр. німецьке, бо само вело її з таким захопленням ще до недавна в Росії і Німеччині...

(У дальшій частині своєї статті ш. автор полемізує з редакцією „Бюлетину", буцімто справа оснування українського університету ще достаточно психольоґічно не підготовлена. Автор питає:)

...Якжеж можна уявити собі приготування до чогось подібного людей, які признають ідеольоґію повної екстермінації усіх національних меншин у Польщі та просто заперечують істнування української національности! І на чому малоб основуватися це їх приготування з українського боку? Якщо заходи, арґументації, бо-

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie w składzie S. O. W. Medyński jako Przewodniczący, S. O. M. Młynarski i Dr. J. Locker jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 74 czasopisma „Diło" z daty Lwów dnia 25. 3. 1933 do sygn. VI. 1 Pr 113/33 na posiedzeniu niejawnem w dniu 29. marca 1933 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 24. 3. 1933 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma „Diło" Nr. 74 z daty Lwów dnia 25. 3. 1933 zawierającego w artykule Cui bono znamiona wyst. z art. 170 kk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk z 17. 12. 1862 Dzpp. Nr. 6 ex 1863 tj. zarządzenie za przekroczenia na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu świadomie fałszywie przedstawić stosunki polsko ukraińskie w sposób mogący wzbudzić niepokój publiczny. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący Medyński w. r. Protokul. Turkiewicz w. r. Za zgodność Lipanowicz st. sekr.

ротьба й переговори, ведені впродовж 40 літ, не вистарчають, то що поправді треба би робити?...

(Проф. Кордуба піддає у сумнів аргумент про евент. протиуніверситетські ексцеси ендецької молоді, покликуючись на факт, що нагінку проти українського тайного університету робили власти а не ендеки. Так само проф. Кордуба рішуче відмежовує варшавський Український Науковий Інститут від справи українського університету. Покликується на погляд поважних польських учених, що український університет треба основувати негайно і лише у Львові та висловлює думку, що саме такий журнал, як „Бюлетин", повинен цю справу спопуляризувати і промостити їй дорогу до реалізації).

—o—

Лютер і Шахт.

Останній та новий президент німецького Райхсбанку.

Берлін, дня 29. березня 1933.

Як відомо, дня 16. березня 1933 р. уступив президент німецького державного банку д-р Лютер, а його місце зайняв д-р Шахт. Ця зміна не є наслідком якихось персональних непорозумінь. Новий німецький уряд хоче нею втягнути у сферу своїх безпосередніх впливів також центральний нерв німецького господарства, для перебудови цілого німецького національного та державного життя. У своїх плянах уряд хоче покористуватись державним банком, як найважнішим органом господарської політики, він хоче піддержки для переведення плянованої великої перебудови. Тому Лютер волів уступити, ніж для боротьби з урядом використати деякі точки статуту Райхсбанку.

Перед Шахтом стоять дві дуже важні проблеми до розвязання. Перша проблема це заграничні довги. Коли Лютер заступав думку, що заграничні довги треба за всяку ціну платити і справді совісно платив високі відсотки та не квестіонував вірительних претенсій щодо висоти довгів не вважаючи на спадок цін і збільшену вартість гроша, то новий президент має у цій справі деякі застереження. Шахт уважає передумовою активний торговельний білянс, якого надвишка повинна йти на заплату відсотків і сплату довгів.

У попередньому році це було можливо. Нині ці відносини в значній мірі змінилися. Коли у попередньому році у двох перших місяцях ця надвишка виказувала 100 міл. н. м., то цього року у тому самому часі виказує лише 25 міл. н. м. Тому не залишається нічого іншого, як не платити довгів. Бо з тих 25 міл. м. не можна покрити відсотки і сплати на амортизацію довгів, на що треба ок. 80 міл. н. м. Тут треба би знову нарушити і так малий запас золота, який тепер має вартість 852 міл. н. м. та половина якого належить до закордонних банків і до Б. І. Ц. (Банку Міжнародніх Виплат). На такий експеримент не може собі дозволити Шахт, тим більше, що цього напевне не міг би зробити й Лютер.

Тому Шахт проголошує засаду пристосування фінансової політики до платничої спроможности німецького господарства. Це виходить з промови Шахта, яку він тримав двічі в радіо та в якій він заявив, що він рішений не ждати якоїнебудь прихильної чи відповідної констеляції у господарстві, але використати кожну нагоду для поліпшування положення німецького господарства з власної ініціятиви. Тут входить під увагу головно плян ввести автаркійну систему в господарстві та збільшити торговельну поемність внутрішнього ринку.

Друга проблема це добуття безробітним праці і її фінансування. Шахт стоїть перед дуже важким завданням, яким є піддержати уряд в усуненню безробіття. Придбання праці безробітним це центральна проблема теперішнього уряду. Він хоче і є рішений за всяку ціну цей плян перевести, щоби 1) усунути найбільшу соціяльно-політичну болячку Німеччини, 2) підрізати підставу комунізму і 3) втягнути у процес господарської праці всі, дотепер пасивні, продуктивні сили. На виконання цього пляну уряд грошей не має. Зрештою, брак гроша відчувається нині у цілому світі. Тому уряд задумує фінансувати цей плян при помочі „поширення кредиту" або т. зв. „створення додаткового гроша". В той спосіб сподіється оживити та зміцнити у господарстві також приватну ініціятиву.

Цей спосіб фінансування можливий лише при тісній співпраці державного банку з урядом, бо тут треба змінити статут державного німецького банку щодо постанов про видачу кредитів.

Лютер цілий час противився такому плянові фінансування протибезробітної акції, тому не диво, що він мусів уступити.

Очевидно, що в гру входили теж політичні мотиви: д-р Лютер був таки мужем довіря німецької демократії і, як колишній канцлер, став був директором Райхсбанку саме на місце д-ра Шахта. Зновуж цей останній, одна з наймаркантніших постатей господарсько-політичного світа Німеччини, відомий з своїх рішучих виступів на конференціях над репараційними плянами Доза і Юнга, давно вже приєднався до табору націонал-соціялістів та став одним із найчільніших їхніх фахівців.

Однак уряд Гітлера здавав собі добре справу з високих кваліфікацій Лютера і його не тільки минулих заслуг, але й тих, які ще міг би віддати батьківщині. Тому през. Гінденбург попрощав його листом із найвищими похвалами та подяками за працю у Райхсбанку, а швидко потім уряд іменував німецьким амбасадором у Вашингтоні. Ця номінація є надзвичайно симптоматичним доказом, що уряд Гітлера з найбільшою обережністю і дбайливістю ставиться до нових дипльоматичних репрезентацій Німеччини.

Д. В.

Два великі процеси в Москві.

Бюро Райтера довідується з Москви, що процес англійських інжинірів визначений на 9 і 10. квітня. Акт обвинувачення закидує їм злочин шпигунства та державну зраду, за що жде їх кара смерти.

В Москві оголошено комунікат, що слідство проти Вітковицького, Волковського, Ґреґорія, Гусєва, Затіна, Мекдональда та інших буде скінчене в найближчому часі, після чого обвинувачені стануть перед найвищим трибуналом під проводом Ульріха. Обвинувачуватиме прокуратор Вишинський.

Вхопили чотирьох анґлійців.

Із Токіо наспіла сензація, вістка про вхоплення китайськими піратами чотирьох англійських старшин з корабля „Нав-Чан". Коли корабель наближався до Ню-Чван, 12 китайських піратів добулося на поміст і стероризувавши китайську залогу, вхопило під загрозою розстрілу чотирьох англійських офіцирів як закладників. В погоню за піратами пустився японський торпедовець.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 2. КВІТНЯ 1933.

ІВАН ФИЛИПЧАК. 2)

Автентичні інформації.

Гуморeска.

(Докінчення).

Минав піст, зближались Великодні Свята. Сніги вже стопились, дороги трохи попідсихали. У природі потепліло, показались перші бузьки, словом — весна.

Старшина музею всіла до авта і за пів години була вже у Стрільбичах, де кінчилась „цісарська" дорога.

Позлізавши з авта, стали ми шукати фіри, але ніхто з селян не хоче про це чути, бо всі роблять у полі, весняують. За ніякі гроші ніхто не поїде, ані за сто ринських, ще підсміхуються собі з панів, що їм якоїсь баби захочується. — От дуріють, — сказав Василь Сурмач до свого сусіда.

Що тут робити? Розпука!

— Ану пробуй поволи автом! — сказав лікар і кустос музею в одній особі.

— Небезпечно, пане докторе, — сказав шофер, шкода такого авта. Якби яке старе доробало, то ще можнаб заризикувати, але вашого авта шкода. Зрештою піду переглянути дорогу.

Вернувшись, усміхнувся і сказав: Попробуємо, пане докторе, може штука вдасться...

Повсідали ми знову і їдемо поволи. Шофер перепихає авто між скелями, оминає камінні вали, рівні менші й більші калюжі і вибої. Вже переїхали сім разів гірський потічок і віхали на рінь, де стояло пять селянських фір з лісовим набором, а авто фучить: фу, фу, фу, гу, гу, гу...

Гірські коники, почувши перший раз у житті авто, не витримали, сполошились, попереверталп фіри з дровами, порвали шлиї і повтікали. Селяни в розпуці. Клянуть автових панів...

— Чорти би їх побрали, скільки нещастя нарobили! Пощо їх дідько аж сюди завіє?

— То так з розкоші, не мають що робити, тай їздять, бо в голові їм самі витребеньки...

Нарешті авто видобулося з ріни, переїхало знову сім разів гірський потічок і віхало щасливо на обширне подвіря о. пароха у Біличі Долішнім. Отець парох з простягненими руками привитав дорогих гостей і запросив до себе на підвечірок.

— Отче добродію, хоч дуже люблю вашу каву, але ми не приїхали до вас на гостину, тільки в справі тої баби, знаєте...

Отець парох зробив великі очі і спитав, у чому діло.

— Якто, ви отче, нічого не знаєте? Маємо автентичні інформації, що у ваших лісах найшли передісторичну камінну бабу, на якій є якесь рунічне письмо, якісь риси, різи, чи інші гієроґліфи — сказав лікар.

— Я про таку штуку нічого тут не чував, хоча вже — слава Богові — двацять літ сиджу на парохії.

— То не у вашім Біличі, отче добродію, але в Горішнім.

— Га, може бути, але я сумніваюся. Бо це пять км. дальше, то я таки про це дещо почув би.

— Коли ми вже тут, то таки поїдемо дальше. Сідайте з нами, отче!

— Добре, розділимося, я дам і свою фіру. Поїдемо до учительки до Білича Горішнього, чоловік котрої дав вам ці інформації. Там на місці переконаємося.

І їхали ми знову сім разів через гірський потічок...

— Прошу пані — сказав кустос музею. — Ваш чоловік оповідав нам, що тут у ваших лісах відкрили камінну передісторичну бабу, на якій написані якісь гієроґліфи.

— Що?! Я тут уже шість літ учителюю і про щось подібне нічогісько не чула...

— Алеж пані добродійко! Ваш чоловік оповідав докладно, що це місце йому добре відоме, ви там обоє часто ходили на малини... Він догадується, що там мусіла бути поганська святиня.

— Про це з чоловіком я ніколи не говорила. Це перший раз чую!

— То може ваш священик буде що знати?

— Він нічого не знає, бо він тут щойно кілька місяців на тій голодівці...

— Алеж пані, ваш рідний чоловік оповідав нам, що йому оповідав мудрий і свідомий селянин, що в Америці був, Федько Крутій, що у ваших лісах знайшли передісторичну бабу, на якій є якесь загадочне письмо... Ми хотілиб її викопати і забрати до музею, як незвичайно цінну памятку.

— Зараз, мої панове, я пішлю по того Федя. Хай каже, що знає.

За яку годину надійшов Федь.

— Славайсу!

— Слава на віки.

— Слухайте Федю, вам оповідав пан меценас, чоловік вашої пані навчительки, що ви йому говорили, що у ваших лісах є камінна баба, на якій є вирізане якесь загадкове письмо. Так ви говорили?

— Так, прошу пана.

— Слава Богу — відітхнув кустос.

— Покажіть-же нам, господарю, де це місце, ми вам заплатимо за ваш труд, бо хочемо цю бабу забрати із собою на фіру.

— Та я, прошу панів, не знаю, де вона є...

— Якто не знаєте — розсердився кустос. — Говорили ви перед хвилиною, що є. Щось ви крутите.

— Ні, прошу панів, я не кручу. Я знаю, що є, але не знаю, де... вона є.

— Якто так? Знаєте і не знаєте... Що це значить? Мусите сказати, де вона є... Ми вам добре заплатимо.

— Що вона є, то знаю, бо я читав про це в якімсь старім американськім календарі, що така баба є десь між Коросном і Хировом...

Кустос музею скривив якось дивно лице, обтер хустиною піт з чола і подивився жалібно на всіх присутніх і на своє авто...

—o—

Сензаційна заява Гітлера

в українській справі.

Німецький канцлер заповідає зірвання союзу з СРСР та підтримання пляну самостійної української держави!

Берлін, 1. квітня 1933.

Телефон від нашого кореспондента п. Кальча:

„Я щасливий, що можу перший передати безпосередньо до української преси велику вістку:

Перед хвилиною канцлер Гітлер виголосив велику промову на сходинах усіх закордонних журналістів. Він заявив між іншим таке: „Нова Німеччина розчарувалася щодо вартости союзника, який своїми руїнницькими ідеями, грішми, агентами і директивами сіє серед нас моральний розклад та дезорганізує нам державу. Пакти неагресії СРСР з Польщею і Францією доказали до решти безвартність російського союзу для Німеччини. Не може також той уряд, який бореться проти насильства побідників над побідженими, спокійно дивитися на поневолення російсько-жидівськими комуністами **великого і шляхетного українського народу та народів Кавказу. Тому ми рішили — сказав Гітлер — ліквідувати наші союзницькі умови з Рапалля і Берліну та доложити всіх заходів, щоби здусити комунізм в його московському осередку та допомогти визвольницьким змаганням України. Тільки упадок большовизму та повстання нової сильної української держави може завести рівновагу міжнародніх сил в Европі та спокій у цілому світі!“**

Арештування в Індіях.

КАЛЬКУТА, 31. III. ПАТ. Поліція арештувала в ночі 90 гіндуських делегатів, що прибули в провінції на щорічний конгрес, який заборонено. Між іншими арештували предсідника конгресу Малявію.

Інавґурація Святого Року.

Дня 1. квітня ц. р. відбудеться в Римі інавґурація Святого Року відкриттям Порта Санта в базиліці св. Петра. Одночасно папа зі своєї приватної бібліотеки влучить зі свого відбірника електричну течію, яка запалить на верху гори Монте Сенаріо в Тоскавії тисячі ламп на хресті, який уставили там на память 1.900-их роковин смерти Ісуса Христа. В год. 19.45 середньоевропейського часу ватиканська радіостанція надасть на хвилі 50.26 спів хору з церкви св. Анунціяти у Фльоренції.

З приводу Святого Року італійська королівська пара, як зачувати, зложить офіціяльну візиту папі і побуде у нього в гостях три дні. Буде це перша королівська візита після підписання лятеранського пакту й створення держави Чітта дель Ватікано.

Концентраційні табори в Німеччині.

ФРАНКФУРТ, 31. III. ПАТ. Біля Нойберґа створили концентраційний табор, де приміщено 1.500 політичних вязнів, соціялістів і комуністів. Вони будуть заняті при будові доріг. У Дахав, біля Мінхену створили табор, в якому примістять 5.000 людей.

Протижидівський бойкот в Німеччині.

БЕРЛІН, 31. III. ПАТ. Німецька преса оголошує сьогодні дальші розпорядки центрального комітету для протижидівського бойкоту. Комітет остерігає перед всякими насильствами супроти жидівських підприємців, щоби не дати притоки до видалювання службовців, редукції плат і т. п. В Берліні вийдуть в суботу на місто фотоґрафічні і фільмові стежі, які будуть робити знимки осіб, що купують у жидів. Фільми будуть висвітлюватися в кінах. Президент поліції в Альтоні наказав жидівським склепам під загрозою арешту вивісити плякати з написом „жидівське підприємство“.

ЗАЧИНЕНІ ЖИДІВСЬКІ КРАМНИЦІ.

БРЕСЛЯВ, 31. III. ПАТ. В долішньо-шлеській провінції повідомляють, що наслідком акції нац. соціялістів багато жидівських крамниць від учора зачинені. В Гльогав пробоєвики присилували жид. лікарів і адвокатів, щоби зачинили свої кабінети.

По широкому світі.

— З Вильна виїхала до Москви делеґація шевців переговорювати в справі постачання обуви для Радянщини.

— Проф. Айнштайн зрікся пруського громадянства, вважаючи себе швайцарським громадянином.

— Над Сицилією перетягнув 29. ц. м. катастрофальний ураган, заподіявши велике нищення.

Протирелігійна кампанія в Радянщині.

МОСКВА, 31. III. ПАТ. Союз воюючих безбожників виладив проєкт сьогорічної протирелігійної кампанії в часі Великодних Свят. Кампанія буде тревати від 1. до 25. квітня. Спеціяльну увагу спрямують на село, де кампанія проти Великодних Свят має бути мотивована шкідливістю святкування в часі весняних пільних робіт. Дня 1. квітня виїде на села кількадесять бриґад безбожників з кіновими і радієвими апаратами та безбожницькою літературою. „Державне радянське видавництво видало серію книжок і брошур протирелігійного змісту. Подібно буде переведена пропаґандова акція проти жидівського свята та магометанського Курбан-байраму.

Другий соц'ялістичний інтернаціонал проти Гітлера.

Екзекутивний комітет другого соціялістичного інтернаціоналу, що зібрався без участи представників німецької соц.-демократії на наради в Парижі, оголосив відозву в справі боротьби з фашизмом у звязку з подіями в Німеччині. Резолюція, принята комітетом, стверджує, що комуністичний інтернаціонал не відповів на пропозицію з лютого ц. р. у справі зорганізування солідарної акції проти фашизму. Соціялістичний інтернаціонал підтримує дальше свої пропозиції. Навязуючи до заяви мін. Ґерінґа, що німецька соц.-демократична преса буде заборонена доти, доки соціялістична преса інших держав не перестане атакувати гітлерівців, комітет осуджує з обуренням цей шантаж і подає до відома всего світа, що керманичі Німеччини беруть соціял-демократів як закладників, надіючись змусити тим способом до мовчанки міжнародне сумління. Одначе цей маневр даремний. Міжнародня соціялістична преса не піддасться під контролю Гітлера та Ґерінґа і буде дальше поборювати гітлерівський терор.

Предсідник німецької соц.-дем. партії Отто Вельс, вислав президії другого соціялістичного інтернаціоналу таку депешу: Рішення, приняті бюром другого інтернаціоналу без запрошення і співучасти німецьких представників, спонукали мене зголосити виступлення з бюра інтернаціоналу.

Ще про відносини в українському професійному русі.

Голос Союзу українських приватних службовиків „Супруга“ в цій справі.

Від теперішньої Управи Т-ва українських приватних службовиків „Супруга“ дістали ми за підписом урядуючого голови д-ра М. Стахова і заступника голови д-ра Яр. Олексишина на тему відносин в українському професійному русі такі замітки: У ч. 74. „Діла“ з дня 25. березня ц. р. появилася стаття під заголовком „Нездорові відносини в укр. професійному русі“, оперта на неточних і неповних інформаціях, і тому просимо отсим помістити в інтересі вияснення важної справи перед українським загалом, слідуюче:

„Не є вірною інформація, яку одержала редакція „Діла“, що службовики „Народної Торговлі“, попали в конфлікт із Союзом Українських Приватних Службовиків „Супруга“ через нетакт та інші особисті прикмети голови і заступника голови „Супруга“.

Від службовиків „Народної Торговлі“ почалася внутрі „Супруга“ боротьба з проводом Товариства ще перед тим, заки цей провід обняли теперішні провідники. Ця боротьба почалася зараз потім, як н...ціонально думаюче членство „Супруга“ усіх національних течій усунуло з проводу в Союзі пп. П. Кота (голову Самопомочі Н. Т.), В. Соронєвича, Ст. Рудика й інших, себто групу, яка намагалася зробити зі „Супруга“ партійну клітину протинаціонального напрямку. Ця група осмілилася навіть зазивати офіціяльно членів „Супруга“, з нагоди виборів до Каси Хорих в р. 1928-му р., голосувати на листу „Робітнича Солідарність“, яка у своїй „плятформі“ поборювала не тільки всі українські національні групи, але навіть т. зв. шумськістів. Це викликало стихійне обурення величезної більшости членів „Супруга“. Скликано надзвичайні Загальні Збори Союзу, на яких усунено ту групу від проводу організації. Від того часу на всіх зборах і засіданнях п. П. Кіт вів лінію опозиції проти національного напрямку „Супруга“. Нпр. на Загальних Зборах „Супруга“ 22. березня 1931 року, коли обговорювали діяльність Ради „Супруга“ в 1930 році за голови Союзу Льва Ясінчука, — П. Кіт говорив, як про це свідчить протокол Загальних Зборів „Супруга“, надрукований в „Службовику“, ч. 4 за 1931. рік, слідуюче:

„Напрямок праці в організації т. Кіт, іменем службовиків Народної Торговлі уважає за невистарчальний, а саме за мало професійний, а скорше національний“...

Починаючи від 1. I. 1931 року, отже за головування Л. Ясінчука, службовики Народної Торговлі, всупереч виразній постанові Загальних Зборів „Супруга“ почали самовільно вплачувати титулом вкладки до „Супруга“ менше, як належало. Одночасно велася проти „Супруга“ анонімна кампанія на сторінках „Кооперативних Вістей“, „Сель-Роба“, „Сили“ та інших подібних газет. Вершком цієї кампанії були виступи п. Кота, зновy від усіх службовиків Народної Торговлі, на Загальних Зборах „Супруга“ дня 13. III. 1932. року, які викликали тоді одноголосний осуд з боку всеї національної преси. „Діло“ тоді писало:

„Не виключене, що ціла опозиція була ділом одної людини і мильним розумінням значіння професійної організації у службовиків Нар. Тор.“

„Новий Час“ з 22. березня 1932 року писав про роботу проводу службовиків Народ. Торговлі так:

„Тому нікого не дивувала поведінка цих членів на зборах (п. Кота і тов.), бо вони весь час отверто на кожних зборах поборювали діяльність Союзу, яка йшла по лінії української національної ідеї, а вимагали, щоби Союз від неї відрікся“.

Далі є правдою, що ніколи досі „Самопоміч“ службовиків „Нар. Торговлі“ не обвинувачувала особисто теперішнього проводу, ані неурядуючого голови д-ра К. Коберського в якійсь „аподиктичности“, або в „еґоцентризмі“, а яка в оправдання своєї розломової тактики все підносила інші заміти і то *не проти окремих осіб а*

зважди проти цілого проводу „Супруга“, що можна ствердити документами. В „Супрузі“ на тлі відносин із „Самопоміччю“ Нар. Торговлі — була лише одна особиста справа, а це справа п. П. Кота. Його поведінку Загальні Збори „Супруга“ з дня 13. III. 1932 р. піддали під розслід окремої комісії. Ця комісія осудила п. П. Кота за ширення між службовиками Народної Торговлі „злобних інсинуацій на те, щоби ворожо настроїти службовиків Народної Торговлі проти головного проводу своєї професійної організації і довести до її розбиття“. („Службовик“ ч. 2. за лютий р. 1933.).

Далі є правдою, що аж до цього року „Супруга“ мав своїх представників у Суді Праці, але це не має ніякого суттєвого значіння.

По усуненні від проводу „Супруга“ п. Кота і його прихильників у Раді „Супруга“ запанували вповні здорові відносини, гармонія і солідарність. Всі справи засадничого характеру завжди рішаються одноодушно, а при тім треба тямити, що в Раді є люди найрізнородніших українських, громадських течій. „Супруга“ веде живу акцію матеріяльної, правної, організаційної та моральної допомоги своїм членам. Зокрема створено за нового проводу фонд допомоги безробітним умовим працівникам, який вже досяг висоти 10.000 золотих. Створено фонд посмертної допомоги (сьогодні біля 4.000 зол.), оздоровлено банк „Супруга“, який дає значну кредитову допомогу членам, а в останньому році збірними зусиллями ідейних членів „Супруга“ засновано фабрику цикорії п. н. Кооператива „Суспільний Промисл“, де находять працю безробітні члени. На жаль, від участи в цій кооперативі здержалися теж службовики „Народної Торговлі“, хоч її головою ані заступником голови не є ті особи, які є головою і заступником голови „Супруга“.

Всякі інші твердження про „Супруга“ в „Ділі“, які суперечать вище представленому станові річей, є неоправдані.

Львів, 28. березня 1933.

Жиди просять охорони.

БЕРЛІН, 31. III. ПАТ. Провідна репрезентація жидів німецьких громадян і президія жидівської віроісповідної громади в Берліні вислали до през. Гінденбурґа, канц. Гітлєра і міністрів письмо, в якому протестують проти закидів ділання на шкоду німецького народу і просять охорони. Бойкотова проклямація нац.-соц. партії, сказано в писанні, викликала між німецькими жидами сильне враження.

ГІТЛЄРІВСЬКІ КОМІСАРІ ДЛЯ ЖИДІВСЬКИХ СПРАВ.

БЕРЛІН, 31. 3. ПАТ. Управа нац.-соц. партії берлінської округи видала своїм професійним організаціям вказівки, згідно з якими в поодиноких жид. підприємствах іменують нац.-соціялістичних персональних комісарів. До вимог тих комісарів мусять пристосовуватися власники підприємств. Комісарі ці мають пильнувати, щоби нежидівського персоналу не позбавляли праці. Жидівський персонал або персонал жидівського походження мають відправити. Мають також усунути жидів із комунальних і приюдних підприємств та з видавництв часописів, які належать до жидів. Дня 1. квітня ц. р. в 15. годині робітники та службовці не-жиди, заняті в жидівських підприємствах, мають покинути працю та прилучитися до вуличних демонстрацій.

Пів міліярда для безробітних.

ВАШИНГТОН, 31. III. ПАТ. Сенат ухвалив проєкт закону, що уповажнює уряд створити фонд у сумі пів міліярда долярів на організацію робіт для безробітних. Потрібні фонди будуть зібрані шляхом продажі бонів.

РОЗВЯЗАЛИ ШУЦБУНД У ВСІЙ АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ, 31. 3. ПАТ. Наслідком постанови кабінету канцлер Дольфус видав приказ розвязати республиканський Шуцбунд у всій Австрії. Рівночасно уряд оголосив, що вжие найгострійших засобів, аби протиділати спротивові та взиває населення піддержувати акцію уряду.

ВИБУХ У ХЕМІЧНІЙ ФАБРИЦІ.

ЛЬОНДОН, 31. III. ПАТ. У фабриці хемічних артикулів у Мічем наступив сильний вибух, що знищив майже всю фабрику. Досі з під звалищ добули одного вбитого й около 30 ранених. В околичних домах вилетіли шиби.

БІЛЬШОВИЦЬКИЙ ПОСОЛ У ПІЛСУДСЬКОГО

У звязку з авдієнцією більшовицького посла Овсієнка у польського міністра закордонних справ Бека повідомляють, що наслідком тієї розмови небаром прийме ще пос. Овсієнка на авдієнції Пілсудський. Польські політичні кола твердять, що ця перша конференція більшовицького посла в Пілсудського матиме велике значіння.

АМБАСАДОР НАДОЛЬНИ В ГІНДЕНБУРҐА.

БЕРЛІН, 31. 3. ПАТ. Президент Гінденбурґ приняв нині амбасадора Надольного. Амбасадор здав звіт із переговорів, які відбулися на розброїній конференції в Женеві.

Як ховали письменника.

Над могилою О. Турянського.

30-го ц. м. проводило львівське громадянство на останній супочинок Осипа Турянського, що випадково опинився у Львові і тут нежданно помер. Приїхав він на курс українознавства, зорганізований для вчителів-українців Львівською Шкільною Кураторією, і почуваючи себе здавна недужим, піддався лікарській опіці. Виявилось, що його недуга більш як поважна і домагається негайної операції; тимчасом поміч прийшла запізно.

Був прегарний, соняшний день; пахло справжньою весною. Бувають такі контрасти, коли природа в день похорону людини, якої все життя було неспокійне, бурхливе, пошматоване злиднями та трагедіями, хоче немов надолужити покійному за життєвий шлях і всміхається йому на прощання погідним небом. Такий був похорон Турянського. Численні товариші, що зїхалися на курс українознавства, взяли участь у сумних проводах. Похорон відбувся тихо і поважно. Над могилою промовив колишній товариш покійного, проф. Ю. Чайковський із Станиславова, згадуючи особливо роки шкільної науки О. Турянського, що звертав на себе увагу феноменальними здібностями, всесторонним зацікавленням і небуденним талантом. Як товариш належав він до тих виняткових одиниць, з якими у розмові кожний міг скористати, поширити своє знання, порозмовляти про те, що його цікавить.

На похорон приїхали з польської жіночої семинарії у Товмачі учениці О. Турянського і відспівали над його могилою прощальну пісню. Могила його находиться на окраїнній смужці Личаківського цвинтаря, ще майже невкритій гробами, звідки видко недалекі приватні будинки від сторони Погулянки. Весь час пічас надмогильної відправи доходила від тих будинків весела пісня „Многая літа“, що її співало якесь весе товариство з нагоди принагідного свята. Глибокою іронією віяло від цього контрасту і присутні відходили з похорону з почуванням глибокої меляхолії.

НОВИНКИ

— **Концерт Марії Сокіл у Львові в середу 5. квітня** передбачає зовсім нову програму. Першу частину заповнять пісні українських композиторів (Степовий, Стеценко, Лисенко), другу російських (Рахманінов, Римський-Корсаков, Чайковський, Василенко), третю пісні Штравса, четверту — низка оперових арій. На само закінчення концерту — незвичайно ефектовна велика арія „Думка Парасі“ з Мусорґського „Сорочинський ярмарок“. Таким робом цей концерт п-і Сокіл цікавий не лише особою артистки та її високими мистецькими вартостями, але й своєю програмою, яка здебільша вперше буде виконана на українській естраді. Концерт уладжує Музичне Т-во ім. Лисенка. Фортепяновий супровід у руках Антона Рудницького.

— **Зміни у Видавництві І. Тиктора.** Як зачуваємо, між п. Ів. Тиктором, видавцем „Н. Часу“, „Нар. Справи“, „Нашого Прапору“ і „Комаря“, та д-ром Р. Дашкевичем, головою „Вел. Лугу“, йшли в останньому часі розмови, які закінчилися вчора повним порозумінням. Отже Насписи п. Тиктора починають підтримувати активно справу „Лугів“, зате редактором „Вістей з Лугу“ стає ред. Осип Боднарович.

— **Радіо — дітям.** Львівське радіо організує збірку на дітвору і з тією метою викупило на 5. квітня виставу театру „Різнородностей“, де йтиме комедія Флерса й Каяве „Михася та її мама“ зі знижкою білетів на 40 проц.

— **Париська Група Українських Мистців** просить нас помістити заяву, що вона уповноважнює п. О. Лагутенка своїм одиноким представником в усіх мистецько-організаційних справах. „Співпрацюючи тісно кілька років у своїх мистецьких справах з п. О. Лагутенком, Париська Група Українських Мистців признає його особливі заслуги для зближення українського мистецтва з мистецькими чинниками Заходу і не маючи іншої змоги, цією дорогою висловлює йому свою сердечну подяку за безінтересовну віддану працю та турботи“. М. Кричевський, А. Азар-Карвовський, В. Перебийніс, Р. Турин, Андрієнко, Редько, В. Хмелюк, Северин Борачок, Третяків, А. Більський. Мистці в усіх мистецько-організаційних справах прохають звертатись на адресу: **A. Lahutenko, 7 rue Foch, Bois-Colombes (Seine).**

— **Новий памятник у Львові.** Як довідуємось ректор Духовної Семинарії у Львові о. Йосиф Сліпий замовив в артистиста-різьбаря С. Литвиненка погруддя еп. І. Бучка, яке має бути поміщене в одній з бічних алей городу Духовної Семинарії.

— **„Коломию переслідує манія газетярська“.** Під цим наголовком читаємо в коломийському „Новому Житті“ (ч. 3): „За короткий час за почином „Життя Покуття“ появилися в Коломиї: „Правні Поради“, „Сіяч“, „Плут“, а оце має появитися на світ новий часопис „Батьківщина“, що по запевненням редакції має займатись чисто льокальними справами. Побачимо...“

— **Товариство охорони звірят у Львові** звернулося до президента міста з проханням, щоби відступити йому право ловити скажені собаки, а не віддавати їх на поталу міських лупіїв, які поводяться з ними негуманно, зачиняючи їх до клітки.

— **Хто виграв на льотерії?** 20-того дня тягнення Держ. Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 110111; 10.000 зол. на ч. 84071, 91344; 5.000 зол. на ч. 15662, 21126, 21532, 26580, 42152, 67753, 113467, 126509; 2.000 зол. на ч. 4445, 32088, 43229, 44401, 49250, 71599, 114345, 119875, 125908, 132903, 146555; 1000 зол. на ч. 3798, 6186, 9935, 18520, 18721, 27921, 27954, 28122, 29102, 38990, 41621, 42267, 42428, 49313, 54958, 62514, 65855, 73704, 74841, 78064, 80724, 90853, 94558, 98258, 105911, 106078, 108741, 114442, 114512, 122037, 122843, 124278, 135706, 135786, 138722.

— **Трамвайники приняли новий службовий правильник.** У президента м. Львова відбулася 30. ц. м. конференція з представниками трамваєвої прислуги в справі нового службового правильника. Переговори скінчилися компромісово. Трамваєві службовці приняли новий правильник за основу дальшої праці, а през. Дроняновський обіцяв перевести таку коректуру правильника, щоби кожний службовець мав серед вільних днів бодай одну неділю в місяці.

— **Траґедія голодної Гуцульщини.** Гурток лещетарів, що вибрався недавно з Ворохти на вершок Кичери, побачив на полонині несамовите явище. З нужденної гуцульської хати вийшов кількалітній хлопчина, зовсім голий і виліз на стріху. На запит лещетарів, чому він не вбрався, відповів, що не має ніякого вбрання, а виліз на дах, щоби грітися на сонці. За хвилину вийшла старша його сестричка тільки в сорочці і бачучи, що братчик від зимна посинів, скинула зі себе сорочку і дала братові, лишившись сама гола. Лещетарі довідалися, що це

сироти, яким мати померла торік. Діти лишилися без одежі та їди й жили з милостині. Змилосердившись над ними, лещетарі відступили їм свої харчі та постаралися, що занялися ними люди.

— **Самогубство студента політехніки.** 20-літн. студент варшавської політехніки Віктор Блотніцький сидів у першорядному ресторані цілу ніч. Коли кельнер зажадав, щоби Блотніцький заплатив рахунок 88 зол. 20 сот., студент сказав, що заплатить дома. До дому поїхав із студентом кельнер та поліцай. Тут Блотніцький кинувся з 3-го поверху та згинув на місці.

— **Відкопав крадені річи.** В околиці Погулянки в лісі Вірменок поліцай найшов срібний ніж з монограмом Б. Г. Тоді став докладно розслідувати околицю і запримітив горбок. Коли розкопав цей горбок, найшов там верхи трьох мужеських і жіночих футер, столове срібло з монограмами та бранзолетку, дві хусточки й одну жіночу рукавичку. Це злодії закопали були недавню добичу. Поліція веде слідство.

— **Кріваві події в Лодзі.** В часі віча страйкуючих текстильних робітників на ринку Водним з сусідних вулицях зібралася велика юрба народу, яку провідники страйку намовляли до демонстраційного походу. Поліція розігнала нарід, причому арештувала кілька осіб. За кілька годин робітники знову почали збиратися, а коли надійшла поліція, розпочалася револьверова стрілянина, наслідком чого два поліційні старшини й три постерункові потерпіли рани. У відповідь на те поліція вжила пальної зброї. Впала сальва й шістьох демонстрантів потерпіло рани, з яких один умер у шпиталі. На місце подій прибула слідча влада й наказала численні арештування. Явилися теж один комуністичний посол і посолка.

— **Комуністи між мазурами.** На терені повітів Горлиці, Ропчиці та інших повітів західної Галичини поліція, як повідомляє польська преса, зліквідувала селянську комуністичну організацію „Зєдночене хлопско-роботніче Пшимєрце." Арештовано 37 провідників.

— **Залишаються в краю.** Професійний союз рільних робітників у Варшаві перевів анкету про ситуацію, яка витворилася на селі наслідком цілковитого припинення рільної еміграції. На основі обчислень союзу залишиться в краю коло 150.000 рільних робітників, що находили заняття за границею.

— **Фальшівники монет.** У звязку з викриттям тайної фабрики грошей у Східниці поліція арештувала в Отинії головного фальшівника Францішка Скшента, у якого в часі ревізії найшла більшу скількість стопу, матриц і готових фальсифікатів. Скшент признався до вини і заявив, що сфальшовані монети пускали арештовані вже Дубель та його жінка.

— **Рибак згинув від ґранати.** В мешканні рибака Кендзьора в Ловичу вибухла артилерійська ґраната й розірвала його на кусники. Його жінку і сусіда покалічило. Показалося, що Кендзьор уживав ґранат до оглушування риб і тим разом своєю неосторожністю спричинив катастрофу.

— **Довідуємося, що привозові трудноші, які останньо мала фірма Д-р А. Еткер в Оліві, з днем 21. березня ц. р. зовсім щезли, тому згадана фірма може знов полагоджувати повну фабрикацію відомих і цінених своїх виробів.**

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": *„СТУДЕНТ-ЖЕБРАК"*.

Легка комедія на підставі оперетки Міллєра, без нових вкладок, нової інтриґи, вибагливої вистави, навіть зі старими, добре відомими піснями. Зате маємо кілька типів справді комічних, головний актор і акторка мають добрі приємні голоси. Тема: пригоди молодих старшин у військовому ґарнізоні.

КІНО „АТЛЯНТІК": *„ЙІ 10-ИЙ ЛЮБКО.*

Є це фільма зроблена з відомої французької комедії „Кікі". Одна її фільмова перерібка йшла вже кілька літ тому у Львові у головній ролі з американською артисткою Констанцією Тальмедж. Ця нова фільма зроблена відомим чеським режисером Лямачем, частим партнером Анні Ондри. Анні Ондра, як звичайно, знаменита в ролі наївної і одночасно прехитрої дівчини, що уміє своєю енерґією та впертістю добитись свого.

—o—

ВІДГУКИ ДНЯ.

Першого квітня.

Здибаю знайомого. Нове убрання, нова рагортка, йде і посвистує.

Привиталися ми і — як то звичайно в нас буває:

— Що чувати? — питаю.

— Все добре. Ось оженився, знаменито себе почуваю. Тільки як згадаю парубоцькі часи — мороз поза шкірою проходить. Але й ти, бачу, змінився. Відмолоднів, голова до гори, порядно вбраний. Видно нарікання твої у фейлетонах, це тільки так — на експорт. Хе-хе-хе.

— В самій річі, мені тепер багато ліпше. І виплачують точно на першого і довгів позбувся і є надія на ще ліпше. Але... знаєш... розумієш, цього не можна розтрублювати. Завсіди ліпше, як чоловіка жалують. Хі-хі-хі.

— Хе-хе-хе-хе.

Посміялись ми сердечно, бо і є з чого і погода підходяща. Сонінько боже як мама, а синява — розкіш одна.

А після того ми на політику перейшли. Знайомий приїхав недавно з заходу, не знаю напевно: з Перемишля чи навіть з Ярослава, то й привіз дещо цікавого.

— Є всі познаки, — каже — що кризі буде кінець.

— У світі?

— У світі напевно, а в Польщі теж почався. З хвилею як прийде свіжий гріш...

— Нова валюта?

— Ні. Але що іншого. Польща дістала від Німеччини дуже велику позичку, хоч і за досить тяжких умовинах. Німці дали позичку з тим, що матимуть виключне право експльоатувати фільми польської продукції. Польща зі своєї сторони зажадала імпорту більшої скількости німецьких жидів і тепер тільки йде про висоту контингенту.

— Прекрасно. А ми тут, у Львові, думаємо, що там на заході Боґ-зна які розбіжності.

— Були, але це вже належить до історії.

— А що так, з внутрішньої політики?

— Дещо є нового, але не занадто. Хіба те, що воєвода Юзефський має їхати до Індії упорядкувати народностеві справи, так як це зробив на Волині. Кажуть, що в цій справі звернувся Мекдональд до Петі Певного, але той ще отягається з відповіддю.

— Думаю, що має слушність. Шкода булоб тратити такого випробуваного симпатика українського народу. Готові в нас початися сварки, роздори... Але з другої сторони і англійцям випадає помогти: раз, що народ безпорадний, а друге, що сентиментальний і добросердний.

Мій знайомий притакнув головою, а рукою заперечив.

— Щодо англійців правда, але щодо нас нема страху. Ми тепер стоїмо як мур, як ще ніколи. Видно вибори недалеко, бо вже партії зявляються... От УНДО і радикали. Завели „бурґфріден" і тільки реверанси та реверанси.

— Ця справа товчеться від давна, часописи давно це підготовили.

— Тим ліпше. Люблю, як є щось підготоване і обдумане. Досить було скоків у невідоме.

— В такому разі — сказав я — бачу, що все є в порядку.

— Все не все, але майже все.

— Щож такого?

— Возьмім хоч би український варшавський центр. Підготовили інтервенцію, вирішили скільки має бути отаманів, а Криму не хочуть до України. А в Галичині! Теж є недотягнення. Дашкевич просить, щоби страшити всіх військом, а „Новий Час" уперся і ані руш.

— Але ти особисто, не маєш ніяких клопотів?!

— І я, брате, маю. Ось ношу третій день пятьсот золотих. Той ідіот Влодко згадував мені що потребує. А тепер часу не має. „Завтра мені даш" — каже. Слово даю — пішлю почтою.

— Ну бувай здоров, мушу вже йти — сказав, сів до авта і поїхав. Здається до „Жоржа".

П. С. Забув я додати, що мій знайомий оженився з любови, дістав посаду без протекції і всміхається до людей безінтересовно.

Галактіон Чіпка.

✝ ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Теофіля Шуль, жінка священика, пароха Білки коло Перемишлян, померла 25. березня 1933. в Білці по довгій, тяжкій недузі, заосмотрена Найсв. Тайнами, проживши 54 роки. Покійна була взірцем дружини і матери, матери не тільки для своїх дітей, але для всіх, хто до Неї за помічю звернувся. В. Їй П.!

—o—

Дописи.

СЯНІК.

Шевченківський концерт — виявом зросту нац. свідомости. У неділю 26. березня ц. р. відбувся заходом філії „Просвіти" в Сяноці Шевченківський концерт, який увінчався повним моральним і матеріяльним успіхом, а організаторам приніс велике вдоволення. Бо як не радіти, коли сільська молодь і свідоміші селяни являються на концерті гремідльно (в числі 116), не вчисляючи до них тих селян, які прибули на концерт одинцем, а не зорганізованою громадою від читалень „Просвіти"! Як не радіти, коли геть з далекого Улюча, села віддаленого від Сянока аж 24 км., молодь у числі 27 являється на концерті! Або молодь зі села Пельні (10), яка теж їхала аж дві милі до Сянока на Шевченківський концерт. Про ближчі села, як ось Загутинь, Чертеж, звідкіля явилось 12 хлопців і дівчат з читальні „о-ва Качковського"(!), Межибрід, Дубрівка Руська, Вільхівці та Долина навіть не згадуємо, бо тим просвітянським неофітам довелось мандрувати до Сянока вже лише від 8 км. у долину. На концерті явились численно теж дооколичні священики та сільська й місцева інтеліґенція і тому велику салю польської міщанської читальні виповнено вщерть. Дбайлива підготовка і гарне виведення поодиноких точок концерту зложились на гармонійну цілість. Тому концерт залишив у всіх присутніх найкращі враження і милий спогад. Захоплена публика нагороджувала всіх виконавців поодиноких точок концерту довго невмовкаючими оплесками. Хор під орудою вправного диригента д-ра В. Блавацького відсіпвав цілу низку пісень у більшости до слів Шевченка. Найкраще відспівав жіночий хор народню пісню М. Гайворонського: „Віддала мене мати", а мужеський хор „Думи мої" Воробкевича. Гарно теж відспівано пісню „Бють пороги" та „Івана Гуса". Видно було, що багато праці вложив диригент у виведення цих обох пісень. Але годі вже було більше видобути від співаків та співачок, яких більшість доїздила зпоза Сянока, як ось п. Налисникова та Слонський з Дуклі, о. Головач з Боська, о. Головід з Гломчі, о. Менцінський з Новосілець, о. Гентиш з Загіря і п. Лехицький з Чертежа. Всім їм щира подяка. Святочну промову виголосив з чуттям п. В. Подубинський, а п. Оля Міщихівна віддеклямувала з повним зрозумінням псалом Шевченка „Осії глава XIV". Слід замітити, що декляматорка має драматичний хист і тому тяжкий псалом дуже гарно передала. Обох виконавців нагородила публика рясними оплесками. Не щадила теж оплесків молоденькому скрипакові п. Богданові Чайківському, гімназійному ученикові, який у супроводі піяністки п. Кіндієвої відіграв з бравурою „Угорські танці" Брамса та з молодечою сентиментальністю „Казку" Левицького. Вкінці слід згадати, що концерт тягнувся точно 1 год. 15 хвилин. Це вже тхне европейським духом навіть у Сяноці.

—o—

СПОРТ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ У. С. С.

В мин. неділю відбулися в салі Акад. Дому Загальні Збори Українського Спортового Союзу, на яких явилися представники майже всіх клюбів і спорт. секцій інших товариств, членів У. С. С. Головував на Зборах д-р Б. Гнатевич (при кінці д-р Богдан Макарушка, дотеперішній голова). Присутні вислухали звідомлень поодиноких референтів, з яких виявилося, що У. С. С. обєднує тепер 32 клюби або спорт. секції інших товариств, у яких є згуртованих 800—900 членів. Найрухливіші у звітовому році були субреферати копаного мяча, легкої атлетики і лещетарський, слабші ситківковий і пливацький, найслабші спортових гор і спорт. суддів. Вкладку до У. С. С. за 1933 рік заплатив, на жаль, тільки 1 клюб. Заг. Збори перевели опісля зміну статуту, при чому рішено поділити край на спорт. округи. По ухваленні абсолюторії Спорт. Раді Збори вибрали нову С. Р. в такому складі: Ол. Карпінський — голова, інж. Зубенко Ів., мгр. Дицьо Ст., Струк Остап, Яцкевичівна Люба, Тріль М., Біленька Галя, Гладкий Яр., Слісько Волод., Дириль Ст., Лаба В., Строкан М., Чапельський Б. і Павлюк Б. — члени. Контрольна Комісія: д-р Б. Гнатевич, інж. Е. Лициняк і мгр. Ю. Старосольський. Збори висловили подяку б. голові д-рові Б. Макарушці за працю в мин. році для добра У. С. С.

УКРАЇНА — ЛЄХІЯ.

Товариські змагання цих дружин відбудуться в неділю 2. ц. м. на грищі Чорних в год. 11 передполуднем, а не в год. 1, як у нас було подано вчора.

ПІНҐ-ПОНҐ: РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЛЬВОВА — СОКІЛ IV.

В неділю 2. квітня ц. р. в год. 3-ій попол. відбудуться в домівці Сокола IV. при вул. Крупярській ч. 15 повищі змагання, до яких запрошено найкращих змагунів та змагунок. Репрезентація Львова складається зі змагунів „Плаю" і „Тризуба". Сокіл IV. ставить мистців Львова: п-у „Медведик" Залеського Мельника. Чорного. Тиса. Муця і Чуру.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ЗВІДОМЛЕННЯ З ПРАЦІ КРАЄВОГО ГОСПОДАРСЬКОГО Т-ВА „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР“ за 1932 р. Львів, 1932. Стор. 40. Форм. 16°.

ПЕРШИЙ КОНГРЕС УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ У ДНЯХ 15. і 16. ТРАВНЯ 1932 р. У ЛЬВОВІ. Накладом Українського Технічного Т-ва. Львів 1933. Зміст: інж. Крохмалюк Ю.: Підготовчі праці до скликання І. Конгресу Українських Інженерів; Звіт з конгресу; Статистичні матеріяли: Інж. С. Пастернак: Статистика українських інженерів і студентів високих технічних шкіл на західньо-українських землях і еміграції. У книзі багато фотографічних знимок. Окладинка великої мистецької вартости роботи П. Ковжуна. Стор. 80. Формат 4°.

ПОПИСОВІ ВПРАВИ НА РІК 1933 І 1934 ДЛЯ ЛУГОВИЧОК І ЛУГОВИКІВ укладу Іванни і Юрка Мамчата. В. Жовнір: **Відбиванка.** Накладом Редакції „Вісти з Лугу“. Львів, 1933. Стор. 26. Форм. 8°.

ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ ДУМОК У СТАРИНІ Й СЕРЕДНІХ ВІКАХ. Написав Михайло Драгоманів. Обробив для самоосвіти К. Пушкар. Видавництво „Самоосвіта“ ч. 40. Яворів, березень 1933. Стор. 48. Форм. 16°.

ЖУРНАЛИ.

НИВА, часопис присвячений церковним і суспільним справам. Зміст: Митрополит Андрей: З викладів про аскезу; Рауль Плі: Праця Апостола — званням; о. Р. С.: Плащаниця; Ол. Бунь: До порушеної теми; о. Юліян Дзерович: Вісти з Т-ва св. Андрея; о. Р. Х.: Українські справи в Бельгії; о. Т. Цегельський і о. Й. Ганкевич: Дещо зі священичої традиції; о. Й. Р.: Богослуження зимою; Відозва; Всячина.

ДЗВОНИ, літературно-науковий журнал ч. 3. Львів 1923. Зміст: У. Кравченко: Через Твое із мертвих Воскресення; Вега: Христос воскрес; Б. І. Антонич: Надія; Я. Биркас: І сниться село тобі пяне; Г. Костельник: Іскри; К. Королева: Молитовник; В. Липинський: Релігія і державно-творче життя; Г. Ферреро: Чи майбутність належить до комунізму, чи до капіталізму; А. М. Андрієвський: До інтерпретації поеми Т. Шевченка „До живих, мертвих і ненароджених...“; Ст. Смаль-Стоцький: Українська мова; Хроніка; Рецензії; Бібліографія.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ, ілюстрований журнал історії та побуту. V. Річник. Ч. 4. квітень 1933. Зміст: С. Федорів: Кубанський дід; М. Демянчук: Розброєння старшинської школи в Камянці Струмиловій 1. IX. 1918; Ол. Доценко: Рейд от. Тютюника; Г. Пузіцький: Ще в справі 10 і 11 листопада 1920 р.; В. Струць: Бандит; д-р Д. Кобилянський: Київський Укр. Генер. Військов. Шпиталь 1917—1918 р.; П. Магас: Перші бої з денікінцями; Українці Богданові Лепкому; д-р І. Карпинець: Історія 8-ої Галицької Бригади; Т. К.: Великий День; д-р Андрій Лунів (посмертна згадка); Бібліографія.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД, місячник. Р. І. ч. 2. Чернівці, березень 1923.

ВІСТИ З ЛУГУ, письмо присвячене луговим і січовим справам, просвіті і науці. Рік VIII. Ч. 2—3. Львів, лютий-березень 1933.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 1. квітня, год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор“.

Неділя, 2. квітня год. 3.30 попол. „Кармен“.

Неділя, 2. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор“ (Абон. 10).

Понеділок, 3. квітня, год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор“ (Абон. 10)

Театр Ріжнородностей.

Субота, 1. IV. год. 7.30 веч. „Михася та її мати“, комедія Флерса Кейсета (премієра).

Неділя, 2. квітня год. 3.30 попол. „Мадмузель“ (Абон. 7).

Неділя, 2. квітня год. 7.30 веч. „Михася та її мати“ (Абон. 9).

Понеділок, 3. квітня год. 7.30 веч. „Михася та її мати“.

Кіна.

АДРІЯ: „Вулиця осуджених душ“.
АПОЛЬО: „Всім вільно кохати“.
АТЛЯНТИК: „10-ий любко“ (Анні Ондра).
КАСІНО: „Маски д-ра Фу Манчу“ (Борис Карлов).
КОЛІСЕЙ: „Кохання серед снігу“, ревія „Румба покріпляє“.
КОПЕРНИК: „Галька“.
МАРУСЕНЬКА: „У тіні хреста“ (Неронів цирк).
МІРАЖ: „Доктор Джекиль і містер Гайд“.
ОАЗА: Нечинне.
ПАЛЯС: „Студент-прошак“.
ПАН: „Райський птах“ і ревія.
ПАСАЖ: „Прерії в полумі“.
ПРОМІНЬ: „Король Парижа“, „Веселий вдовець“.
СТИЛЕВЕ: „Жінка на одну ніч“.
УТІХА: „Геґення жінки“ й ревія.
ХИМЕРА: „Бльонд Венус“ (Марлена Дітріх).

Закордонне радіо.

Субота, 1. квітня 1933.

Кенігсберг (217,1) 19.00 Шубертові пісні, **Братислава** (279,3) 16.10 Концерт, 18.00 Легка музика, **Міляно** (331,4) 17.10 Оркестра, 19.35 Сучасна музика, 20.45 „Ромпікольо“ оп. Пієтрія, **Штутгарт** (360,6) 12.20 Пісні, 13.30 Військ. оркестра, 20.45 „Циганське кохання“ оп. Легара, **Гельсінгфорс** (366,1) 19.05 Пісні, **Білгород** (429,7) 16.00 Нар. музика, 16.30 Спів, 19.05 „Дер Вафеншмід“ оп. Льорцінга, **Прага** (488,6) 20.05 Концерт, **Брюсеяь** (509,3) 21.30 „Чеснотлива Зузанна“ оп. Жільберта, **Мінхен** (532,9) 20.10 Вес. вечір, **Харків** (937,5) 9.00, 13.50, 15.10, 20.00 Концерт, 10.00 Радіокомпозиція.

Неділя 2. квітня 1933.

Братислава (279,3) 18.00 Концерт, **Копенгаген** (281,2) 20.00, 21.05, 21.55 Військ. оркестра, 21.30 Пісні, **Міляно** (331,4) 14.30 Трансм. копаного мяча з Женеви: Італія — Швайцарія, 20.45 „Ромпікольо“ оп. Пієтрія, **Штутгарт** (360,6) 20.05 „Дочка полку“ оп. Доніцетія, 22.45 Пісні, **Ляйпціг** (389,6) 14.30 Камер. музика, **Білгород** (429,7) 15.00 Хор, 20.00 Концерт (оркестра, спів), **Рим** (441,2) 17.00 Концерт, 20.45 „Тореадор“ оп. Карайля та Монктона, **Беромінстер** (459,4) 19.40 Нар. пісні (жін. хор), 20.45 „Ч. 66“ оп. Офенбаха, **Відень** (518,1) 11.25 Концерт, 16.30 Камер. музика, 20.00 „Рін-Рап“ оп. Плянкета, 21.35 „Весна“ оп. Легара (премієра), **Будапешт** (550,5) 11.55 Богослуження, концерт, 16.15 Концерт, 10.15 „Троянда Стамбулу“ оп. Лео Фаля, **Харків** (937,5) 9.00 Концерт для молоді, 10.00 Радіоцирк, 10.30 Концерт для дітей, 13.50 Концерт, 15.10 Літ.-муз. монтаж, 18.10 Суч. рос. музика, 19.00 Концерт із театру „Березіль“.

Ширіть наш часопис!

Львівське радіо.

Субота, 1. квітня 1933.

10.30 Трансм. З Ватикану: Святочна інавгурація Св. року, целебрує Св. Отець, 15.35 Пріма Апріліс, авд., 16.00 Авд. для хорих, оркестра, 16.40 „Краса Христових промов“, 18.05 Солісти (Єнджеєвська, сопран, Прашіль, баритон), 18.55 Авантюрниче життя Арт. Рімбо, 20.00 Легка музика, 22.05 Шопенові твори, 22.40 Еволюція звуковика, 23.00 Мандоліни.

Неділя 2. квітня 1933.

14.00 Лісова скринька, 16.25 „Axe 6-ет Ілеіздеін“ (Трансм. зі стейту Ого-го-го), 16.45 Камеро-обскуральний концерт на екзот. інструментах, 18.00 Трансм. зі стратосфери, 18.20 Концерт щирих бажань, 18.35 Фрагмент із драми Розили Тоімої „Кого“ (трансм. з театру „Кризіон“), 19.00 Всячина, 19.55 Трансм. із Зимної Води, 20.00 Концерт, 20.55 Спортові вістки, 21.05 „Кінське назвище“ гум. Чехова, 21.25 Ретрансм. із закордону, 21.56 „Щелко й Апрілюс“, 22.30 „При відчиненому вікні“ весн. переплітанка, 23.00 Трансм. з місяця.

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	золотих до
Пшениця двірська	32·50	33·00
Пшениця збірна	29·75	30·25
Жито одноціле	16·—	16·25
Жито збірне	15·25	15·50
Ячмінь двір. одноцілий	14·—	14·50
Ячмінь на мливо	12·25	12·50
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	11·75	12·25
Кукурудза краєва	16·50	17·
Бараболя промисл.	3·—	3·26
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	17·—	18·—
Горох пів-Вікторія	19·—	21·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	12·—	12·50
Вика чорна	11·50	12·—
Вика сіра	9·50	10·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	11·50	12·—
Льон	37·—	39·—
Лубін синій	9·25	9·50
Ріпак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·75	7·—
Висівки пшеничні	6·75	7·—
Пшоно	32·—	34·—
Просо краєве	14·50	15·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	85·—	90·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця двірська	34·—	34·50
Пшениця збірна	31·25	31·75
Жито одноціле	17·50	17·75
Жито збірне	16·75	17·—
Ячмінь на мливо	14·25	14·50
Овес збірний	15·25	15·75
Мука пшен. люксусова	61·—	62·—
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	34·—	34·50
Висівки житні	7·—	7·25
Висівки пшеничні	8·50	9·—
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	38·—	40·—
Пенцак ч. 10	28·—	30·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 31. III.: пр. масло дес. 3.20, молоко 15—17, сметана 0.70, яйця 3.—. Тенденція на масло, молоко удержана, на яйця знижкова.

ГРОШІ.

Доляр в приватних оборотах 8.87.25.

Золото: Рублі 47.30—48.00, корони 37.50—38.00, франки 36.10—36.50, дукати 84.20—84.60, доляри 9.08—9.10.

Срібло: Корони 0.29, фльорени 0.75, рублі 1.28.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.

Валюти і девізи.

Бельгія 123.45, 124.96, 124.14; Данціг 174.25, 174.68, 173.82, Голяндія 359.75, 360.65, 358.85, Копенгаґен 136.75, 137.47, 136.05, Льондон 30.59, 30.60, 30.75, 30.45; Нюйорк чеки 8.92, 8.94, 8.90, Нюйорк кабель 8.927, 8.947, 8.907; Париж 35.06, 35.15, 34.97; Прага 26.49, 26.52, 26.42; Швайцарія 172.20, 172.63, 171.77, Італія 45.85, 46.07, 45.63, Берлін 212.75.

Акції.

Банк Польський 75.00.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Польський Союз Пань Дому повідомляє, що дня 4. квітня в год. 17-ій попол. у відчитовій салі вул. Ґазова 26 (трамв. 9) відбудеться показ випікання дрожджевих тіст на газі. Вступ вільний. Гостям раді. 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.